

Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) nõukogu järeldused

1. EMP nõukogu 47. istung toimus 16. mail 2017 Brüsselis Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariiki esindava Malta asepeaministri ja Euroopa asjade ministri Louis Grechi eesistumisel. Istungil osalesid Norra EMP ja ELi asjade minister Frank Bakke-Jensen, Islandi välisminister Guðlaugur Þór Þórðarson, Liechtensteini välisminister Aurelia Frick, Euroopa Liidu Nõukogu liikmed ning Euroopa Komisjoni ja Euroopa välisteenistuse esindajad.

Poliitiline dialoog

2. EMP nõukogu tunnistas, et ELi ja EMP EFTA riikide vaheline tihe partnerlus on pikaajalise ühise jõukuse ja stabiilsuse parim tagatis. Sellega seoses märkis EMP nõukogu, et poliitilise dialoogi raames arutavad ministrid *Ühendkuningriigi EList lahkumise mõju EMP lepingule ja Arktika küsimust*. EMP nõukogu rõhutas, et on oluline jätkata tava kutsuda EMP EFTA riikide ametnikke osalema asjaomaste ELi nõukogu töörühmade tasandil peetavates poliitilistes dialoogides.

3. Seoses Ühendkuningriigi EList lahkumisega rõhutas EMP nõukogu, et on oluline kaitsta EMP lepingut ning tagada hästitoimiva ja homogeense siseturu toimimine Euroopas. EMP nõukogu kutsus üles pidama ELi ja EMP EFTA riikide vahel tihedat dialoogi ja jätkama teabevahetust ELi lepingu artikli 50 alusel ELi ja Ühendkuningriigi vahel Ühendkuningriigi EList lahkumise üle peetavate läbirääkimiste teemal ning ELi ja Ühendkuningriigi edasiste suhete teemal, kuna Ühendkuningriigi EList lahkumine mõjutab ka EMP lepingut.

Koostöö EMPs

4. EMP nõukogu tunnistas, et Euroopa Majanduspiirkonna lepingul (EMP leping) on olnud rohkem kui 20 aasta jooksul keskne roll ELi ja EMP EFTA riikide vahelise majandusintegratsiooni edendamisel. EMP nõukogu tõstis esile, et EMP leping on olnud tugev ning et seda on suudetud kohandada vastavalt ELi aluslepingute muutustele ja ELi laienemistele. EMP nõukogu tunnistas, et EMP EFTA riigid on andnud positiivse panuse EMP jaoks asjakohaseid ELi õigusakte ja programme käsitlevate otsuste ettevalmistamisse asjaomastes komiteedes, eksperdirühmades, uuringutes ja asutustes osalemise ning EMP EFTA riikide märkuste esitamisega. EMP nõukogu toonitas, kui tähtis on kutsuda EMP EFTA riikide ministreid sellistele mitteametlikele ELi ministrite kohtumistele ja ministrite konverentsidele, mis on asjakohased seoses EMP EFTA riikide osalemisega siseturul, ning avaldas praegusele eesistujariigile Maltale ja järgmisele eesistujariigile Eestile tunnustust selle tava jätkamise eest.

5. EMP nõukogu rõhutas hästi toimiva ühtse turu kui kogu Euroopas suurema majanduskasvu ja uute töökohtade loomise tõukejõu olulisust. Ta väljendas heameelt sammude üle, mida on juba astutud selleks, et rakendada ühtse turu kasutamata majanduskasvu ja tootlikkuse potentsiaali täielikuks realiseerimiseks 2015. aastal algatatud digitaalse ühtse turu ja ühtse turu täiustamise strateegiates sisalduvad ettepanekud. EMP nõukogu nõustus, et mõne peamise ühtse turuga seotud raskuse ületamiseks on vaja terviklikku lähenemist, ning rõhutas, et oluline on EMP EFTA riikide aktiivne osalemine ühtse turuga seotud poliitikameetmete ja algatuste tulevasel kujundamisel ja väljatöötamisel. Rõhutades asjaolu, et EMP lepingu parem tundmine kogu EMPs on kõigi lepinguosaliste huvides, kutsus EMP nõukogu ELi ja EMP EFTA riike tungivalt üles tagama, et EMP lepingut puudutav teave oleks kiirelt ja lihtsalt kättesaadav.

Poliitiline mõttevahetus – energia ja kliimamuutused

6. Toimus poliitiline mõttevahetus *Pariisi kokkuleppe ja sellega seoses 2030. aastaks seatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärkide ühise täitmise teemal*. EMP nõukogu pidas väga tähtsaks ELi ja EMP EFTA riikide jätkuvat tihedat koostööd keskkonna, energia ja kliimamuutuste poliitikameetmete valdkonnas, pidades eelkõige silmas kliima- ja energiapoliitika raamistikku aastani 2030 ning vastupidava energialiidu ja tulevikku suunatud kliimamuutuste poliitika raamstrateegiat. EMP nõukogu märkis, et EMP EFTA riigid on usaldusväärse energiatarnijana endiselt väga oluline ELi partner, ning rõhutas, et tihe koostöö peaks jätkuma järgmistes valdkondades: energia siseturg, energiajulgeolek, heitkogustega kauplemine, konkurentsivõimelise, kliimamuutustele vastupanuvõimelise, turvalise ja vähese süsinikdioksiidiheitega säästva energia edendamine, energiatõhusus, taastuvad energiaallikad, süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine, süsinikdioksiidi kogumine ja

kasutamine ning muud keskkonnaküsimused, näiteks jäätmed, kemikaalid, veevarude majandamine ja tööstussaaste.

Finantsmehhanism

7. EMP nõukogu rõhutas, et sotsiaalsete ja majanduslike probleemide lahendamiseks on tähtis Euroopa riikide vaheline solidaarsus, ning väljendas muret seoses noorte tööpuuduse jätkuvalt kõrge tasemega mõnes EMP liikmesriigis. EMP nõukogu tunnustas EMP ja Norra finantsmehhanismi (2009–2014) ja neile eelnevate mehhanismide positiivset panust majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisel kogu EMPs. EMP ja Norra finantsmehhanismi (2014–2021) käsitlevate lepingute ajutise kohaldamise järel tervitas EMP nõukogu edusamme, mida on tehtud läbirääkimistel EMP EFTA riikide ja ELi abisaavate riikide vaheliste vastastikuse mõistmise memorandumite üle.

Kapitalikontroll

8. EMP nõukogu märkis, et kapitali vaba liikumine on põhilise tähtsusega vabadus siseturul ja EMP *acquis'* lahutamatu osa ning tunnistas, et EMP lepingu artikli 43 sätete alusel võib piiranguid rakendada vaid ajutiselt. EMP nõukogu pidas tervitatavaks edusamme seoses Islandi valitsuse laiaulatusliku kavaga kapitalikontrolli kaotamiseks, ilma et see ohustaks riigi majandus- ja finantsstabiilsust, ning eelkõige hiljutisi samme üksikisikute, ettevõtete ja pensionifondide suhtes kohaldatava kapitalikontrolli kaotamiseks.

ELi programmid

9. Tunnistades, et ELi programmid on aidanud kaasa konkurentsivõimelisema, innovaatilisema ja sotsiaalsema Euroopa kujundamisele, tervitas EMP nõukogu EMP EFTA riikide osalemist EMP jaoks asjakohastes ELi programmides, mida nad on toetanud rahaliselt. EMP nõukogu tunnustas eelkõige EMP EFTA riikide aktiivset osalemist ja täielikku integreerimist Euroopa teadusruumi ning Norra ja Islandi edukat assotsieerimist ELi teadusuuringute ja innovatsiooni juhtprogrammi „Horisont 2020“. EMP nõukogu peab endiselt väga oluliseks EMP EFTA riikide integreerimist ja poliitika kooskõlastamist ELiga teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas.

EMP jaoks asjakohaste ELi õigusaktide inkorporeerimine

10. Võttes teadmiseks EMP ühiskomitee eduaruande, avaldas EMP nõukogu tunnustust ühiskomitee tööle EMP lepingu jätkuvalt eduka ja hea toimimise tagamisel.

11. EMP nõukogu tervitas kestvaid jõupingutusi, mida tehakse seni EMP lepingusse inkorporeerimata EMP jaoks asjakohaste ELi õigusaktide hulga vähendamiseks ja inkorporeerimise protsessi kiirendamiseks, ning kuigi EMP nõukogu tunnustas kõiki viimastel aastatel astutud samme, märkis ta, et seni inkorporeerimata õigusaktide arv on endiselt liiga suur.

12. EMP nõukogu kutsus üles jätkama tööd, et vähendada märkimisväärselt ja püsivalt praegust mahajäämust ning seeläbi jätkuvalt tagada õiguskindlus ja ühtsus EMPs. See ühine siht on võimalik saavutada, kui on olemas poliitiline tahe ning asjakohaste ekspertide ja organite vahel on sisse seatud tõhustatud dialoog. EMP nõukogu kutsus kõiki pooli tungivalt üles tegema konstruktiivset koostööd endiselt lahendamata keeruliste küsimuste lahendamiseks.

13. EMP nõukogu pidas tervitatavaks eelkõige energia siseturгу käsitlevate õigusaktide kolmanda paketi, mahepõllumajandusliku tootmise valdkonda käsitlevate ELi õigusaktide ja pediaatrias kasutatavate ravimite määruse EMP lepingusse inkorporeerimist. Ta väljendas heameelt edu üle, mida on viimastel kuudel saavutatud laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ühiste eeskirjade ja standardite valdkonnas.

14. Samuti rõhutas EMP nõukogu, et äärmiselt tähtis on kiiresti inkorporeerida järelejäänud finantsteenuste valdkonna õigusaktid, mis moodustavad üle ühe kolmandiku inkorporeerimata õigusaktidest, ja neid võimalikult kiiresti kohaldada, et tagada selles olulises valdkonnas võrdsed tingimused kogu EMPs.

15. EMP nõukogu märkis, et tööd tuleb veel teha mitme olulise lahendamata küsimusega ning et ta jääb ootama nende võimalikult kiiret lahendamist, eelkõige seoses kolmanda postidirektiiviga.

16. EMP nõukogu märkis samuti, et mitme ühiskomitee otsuse puhul on ületatud EMP lepingus sätestatud kuuekuuline tähtaeg põhiseadusest tulenevate nõuete täitmisest teatamiseks. EMP nõukogu ergutas EMP EFTA riike tegema rohkem jõupingutusi pooleliolevate juhtumite võimalikult kiireks lahendamiseks ja tulevikus selliseid viivitusi vältima.

Põllumajandustoodetega kauplemine

17. EMP nõukogu tunnistas, et lepinguosalised kinnitasid veel kord oma võetud kohustust jätkata jõupingutusi põllumajandustoodetega kauplemise järkjärguliseks liberaliseerimiseks kooskõlas EMP lepingu artikliga 19.

18. Seoses Euroopa Liidu ja Islandi vahel 2015. aastal kirjavahetuse vormis sõlmitud lepinguga, milles käsitletakse lisasoodustusi

põllumajandustoodetega kauplemisel, innustab EMP nõukogu osalisi viima lõpule oma sisemenetlused, et leping saaks jõustuda nii pea kui võimalik.

19. EMP nõukogu tervitas EMP lepingu artikli 19 alusel kokku lepitud ELi ja Norra vahelise lisasoodustusi põllumajandustoodetega kauplemisel käsitleva lepingu parafeerimist 5. aprillil 2017 ja ootab selle allkirjastamist.

20. EMP nõukogu innustas lepinguosalisi jätkama dialoogi töödeldud põllumajandustoodetega kauplemise korra läbivaatamise üle EMP lepingu protokoll nr 3 artikli 2 lõike 2 ja artikli 6 raames, et veelgi edendada kauplemist kõnealuses valdkonnas. EMP nõukogu võttis sellega seoses teadmiseks ELi ja Islandi hiljutised sammud töödeldud põllumajandustoodetega kauplemise täiendavaks vastastikuseks liberaliseerimiseks EMP lepingu protokoll nr 3 raames. EMP nõukogu võttis teadmiseks, et ELi ja Norra vahelised geograafiliste tähiste kaitset käsitlevad läbirääkimised on peatunud.

Kala ja kalandustooted

21. EMP nõukogu tervitas Islandi ja ELi vahelise kalade ja kalandustoodete kaubandust käsitleva protokoll ajutist kohaldamist alates 1. augustist 2016 ning Norra ja ELi vahelise kalade ja kalandustoodete kaubandust käsitleva protokoll ajutist kohaldamist alates 1. septembrist 2016.

Parlamentidevaheline koostöö

22. Tunnistades parlamentidevahelise koostöö tähtsust EMPs, võttis EMP nõukogu teadmiseks EMP parlamentaarse ühiskomitee poolt 14. detsembril 2016 Strasbourgis toimunud istungil vastu võetud resolutsiooni, mis käsitleb *EMP ühiskomitee aastaaruannet EMP lepingu toimimise kohta 2015. aastal*.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press